

Feminismus pro obyčejné smrtelníky

Markéta Pilátová

hned tři česky psané knihy. Autorské, nikoli překladové. A co je snad ještě zajímavější – určené nikoli publiku akademickému, ale širokému, ba většinovému. Těm, které věc zajímá, stejně jako těm, kterým leze na nervy.

Krom jazyka spojují trojici publikací i další rysy: jsou čtivé, vtipné a mají zdařilé, nearogantní obálky. Nestaví jen na citacích ze suchopárných studií a nesnaží se levně provokovat. Díky tomu se dobře prodávají a knihovnice i knihovníci v různých koutech republiky na ně vedou dlouhé pořadníky.

Asi nejvtipnější z těchto svazků se jmenuje Feministkou snadno a rychle a sepsala ji populární stand-up dvojice Duo docentky – Lucie Jarkovská a Kateřina Lišková. Obě akademičky se dlouho znají, umí psát, ptát se a sarkasticky glosovat. Humor je jejich hlavním nástrojem. A právě s jeho pomocí se snaží nahlížet devadesátá léta minulého století, kdy se v našich končinách ženská pracovní emancipace stala terčem opovržení coby jev vynucovaný komunisty. Což s sebou – mimo jiné – přineslo v průběhu času i dramatický pokles zastoupení

žen ve veřejných či akademických funkcích.

Přesně pro tyto postřehy je kniha cenná. Nabízí vhled do specifického českého kontextu, který se přirozeně v mnohém liší od západního prostředí, jímž se zahraniční feministická literatura, se kterou si zdejší čtenáři museli vystačit doposud, zabývá především.

Dílo odborové právničky Šárky Homfray Proč jsme našťvané je pak zajímavé nejen obsahem, ale i výpravným zpracováním s fotografiemi Michaely Karásek Čejkové. Pozornost si zaslouží také proto, že reflektuje

dobu covidových izolací, jež přinesly změny do postojů mladé generace, která najednou svou sexualitu a identitu mohla (a musela) prozkoumávat v bezpečí sociálních bublin.

Asi nejkomplexněji ale působí kniha V pasti pohlaví české novinářky Silvie Lauder. Autorka sice není ani socioložka, ani historička, ani jiná akademická specialista, ale tématem se ve své žurnalistické praxi zabývá dlouhodobě. A právě její novinářská zkušenost je na výsledku patrná. Dokáže nejen přehledně shrnout široký kontext, ale formuluje i otázky, které si dnes –

především v mladších generacích – klade stále více lidí.

Feministická literatura se zkrátka už i u nás dokázala vymanit z podoby, v níž byla po léta přístupná nanejvýš úzkému kruhu sociálních vědců. Vyšla se do prostoru, který obývají obyčejní smrtelníci. I ti, jimž ženské hnutí nemusí být z nejrůznějších důvodů příjemné. Stalo se už ale standardní součástí společenského života, je zde s námi, nikam nezmezí a vyplatí se tedy o něm něco vědět. Tím spíše, že se u toho teď český čtenář může i zasmát.

(Autorka je spisovatelka)